

КАЗАНСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ АБАЙ

**«TURKIY XALQLARNING MA'NAVIY
INTEGRATSIYASI: TILI, ADABIYOTI,
MADANIYATI»
MAVZUSIDAGI II XALQARO
ILMIY-NAZARIY KONFERENSIYA**

TOSHKENT - 2025

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT
O'ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**«TURKIY XALQLARNING MA'NAVIY
INTEGRATSIYASI: TILI, ADABIYOTI,
MADANIYATI»**

**MAVZUSIDAGI II XALQARO ILMIY-NAZARIY
KONFERENSIYA MATERIALLARI**

TOSHKENT - 2025

Mazkur ilmiy maqolalar to'plamida «Turkiy xalqlarning ma'naviy integratsiyasi: tili, adabiyoti, madaniyati» II Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari jamlangan. Maqolalarda turkiy tillarning rivoji va o'zaro o'xshashliklarini, umumiy adabiy merosimizni ilmiy asosda chuqur o'rganish; madaniy aloqalarni zamonaviy texnologiyalar orqali kengaytirish; tarjima va adabiy almashinuv orqali xalqaro miqyosda muloqotni kuchaytirish; raqamli platformalar orqali integratsiyani amalga oshirishga oid fikrlar yoritib berilgan. To'plamdan dunyo bo'yicha taniqli turkiyshunos olimlar, metodistlar, o'qituvchilar hamda ToshDO'TAU iqtidorli talabalarining maqolalari ham o'rin olgan.

To'plam til va adabiyot ta'limi bilan shug'ullanuvchi professor-o'qituvchilar, shu sohaning tadqiqotchilari, magistrant va talabalarga mo'ljallangan.

Taqrizchilar:

G.Asilova – *pedagogika fanlari doktori (DSc), professor.*

G.Norimova – *filologiya fanlari nomzodi, dotsent.*

Tahrir hay'ati:

S.Muhamedova, S.Qambarova, O.Turaqulova,
Y.Shirnova, M.Yo'ldosheva.

Mazkur to'plam matni Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti Kengashining 2025-yil 2-iyundagi 10-sonli majlisida muhokama qilinib, nashrga tavsiya qilingan.

Izoh: Maqolalarning ilmiy saviyasi uchun mualliflar o'zlari mas'uldirlar.

90-YILLAR O'ZBEK SHE'RIYATINING BADIY-ESTETIK XUSUSIYATLARI

HAYTALIYEVA NIGORA

NIZOMIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI
O'QITUVCHISI**Annotatsiya**

Ushbu maqolada 1990-yillar o'zbek she'riyati taraqqiyoti, uning badiiy-estetik xususiyatlari, poetik uslub, obrazlar tizimi, til va mazmun uyg'unligi yoritilgan. Erkin Vohidov, Rauf Parfi va Muhammad Yusuf ijodi misolida bu davr she'riyatining g'oyaviy yuksalishi va xalq ruhiyatini ifodalashdagi o'rni tahlil qilinadi. Maqolada adabiy-nazariy asoslar bilan birga zamonaviy poetik tafakkur o'zgarishlari ham ko'rsatib berilgan.

1990-yillar o'zbek she'riyati mustaqillik davri og'ushida shakllangan yangi adabiy bosqichning muhim tarkibiy qismi bo'ldi. Ushbu maqolada 90-yillar o'zbek she'riyatining badiiy-estetik xususiyatlari, uslubiy yangiliklari, mazmuniy o'zgarishlari hamda asosiy vakillari faoliyati tahlil qilinadi. Yangi davr she'riyatida milliy g'urur, ozodlik, insonparvarlik va ma'naviy yangilanish mavzulari markaziy o'ringa chiqadi. Maqola GOST talablariga muvofiq yozilgan bo'lib, ilmiy jurnal uchun mo'ljallangan.

Kalit so'zlar: 90-yillar she'riyati, mustaqillik, badiiy-estetik tahlil, Erkin Vohidov, Rauf Parfi, uslub, Muhammad Yusuf, ramz, obraz, mustaqillik, milliy ruh, poetika.

Kirish

1990-yillar o'zbek she'riyati uchun o'ziga xos davr bo'lib, mustaqillikning birinchi yillari milliy ruh va madaniyatning qayta tiklanishi bilan chambarchas bog'liq edi²⁴¹. Ushbu davrda she'riyatda yangi badiiy-estetik mezonlar, mazmunan chuqurlik va til jihatidan boylik yuzaga keldi²⁴².

90-yillar she'riyatining ijtimoiy-siyosiy konteksti

Mustaqillik o'zbek adabiyotining ruhiyatini tubdan o'zgartirdi²⁴³. Bu davrda xalqning erkinlik, o'zligini anglash, milliy qadriyatlarni tiklashga intilishi she'riyatga ham kuchli ta'sir ko'rsatdi²⁴⁴. Shoirilar yangi mavzularni o'z uslubida ifodalashga harakat qildi²⁴⁵.

Badiiy-estetik xususiyatlari

1990-yillar o'zbek she'riyatida tilning yangi uslubi, obrazlar tizimining boyligi, metaforalar va ramzlarning chuqurligi ko'zga tashlanadi²⁴⁶. She'riy matnlarda xalq og'zaki ijodi elementlari, falsafiy fikrlar uyg'unlashgan²⁴⁷. Shoirilarning she'riyati milliy o'zlikni, tarixiy xotirani yuksak badiiy darajada ifodalaydi²⁴⁸.

90-yillar o'zbek she'riyatining umumiy tarixiy-madaniy manzarasi.

²⁴¹Yo'ldoshev M. O'zbek she'riyati: yangi bosqich izlanishlari. Toshkent: Fan, 2001.

²⁴²Normurodov A. She'riyat va zamon. Toshkent: Yozuvchi, 2004.

²⁴³Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat — yengilmas kuch. Toshkent: Ma'naviyat, 2006.

²⁴⁴Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat — yengilmas kuch. Toshkent: Ma'naviyat, 2006.

²⁴⁵Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat — yengilmas kuch. Toshkent: Ma'naviyat, 2006.

²⁴⁶Vohidov E. Tong nafasi. Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot, 1991.

²⁴⁷Vohidov E. Tong nafasi. Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot, 1991.

²⁴⁸Normurodov A. She'riyat va zamon. Toshkent: Yozuvchi, 2004.

1990-yillar O'zbekiston tarixida tub burilish davri bo'ldi. Bu yillarda mamlakat o'zining siyosiy mustaqilligiga erishdi, sobiq Sovet Ittifoqining mafkuraviy bosimidan xalos bo'ldi va milliy o'zlikni tiklash jarayoni boshlandi. Mazkur o'zgarishlar nafaqat siyosiy-ijtimoiy hayotda, balki madaniyat va adabiyotda ham o'zining chuqur izlarini qoldirdi. Ayniqsa, she'riyatda yangilanish ruhi, ozodlik tuyg'usi, tarixiy xotira va milliy o'zlik mavzulari ustuvor ahamiyat kasb eta boshladi.

Shoirlar xalqning ichki kechinmalari, orzu-umidlari, mustaqillik haqidagi tasavvurlari va uni asrab-avaylash mas'uliyatini o'z ijodlarida ifoda etdilar. Sovet mafkurasi yillarida cheklangan mavzular – milliy qadriyatlar, diniy timsollar, tarixiy shaxslar – qayta adabiy muomalaga kirdi. Endilikda shoirlar o'z asarlarida milliy o'zlikni tiklash, tarixiy adolatni qaror toptirish, ijtimoiy hayotdagi muammolarni ochiq-oydin ko'rsatishga harakat qildilar.

Ushbu davr o'zbek she'riyatida erkinlik va ichki uyg'onish davri sifatida namoyon bo'ldi. Shoirlar endi sobiq ittifoqdagi yagona g'oya va uslubdan voz kechib, o'zining milliy adabiy maktabini shakllantirishga intildilar. Bunda shoirlar o'zlarining uslubiy tajribalari, obrazlar tizimi va poetik tafakkurlari bilan ajralib turdi.

Shuningdek, o'sha yillarda nashr etilgan she'riy to'plamlar sonining ko'paygani, adabiy jurnallarda yangi nomlarning paydo bo'lgani va yosh ijodkorlarning sahnaga chiqishi adabiy muhitda jonlanishni ko'rsatadi. Erkin Vohidov, Abdulla Oripov, Rauf Parfi kabi shoirlar yetakchi pozitsiyani saqlab qolgan bo'lsalar-da, yangi avlod — Usmon Azim, Muhammad Yusuf, Shavkat Rahmon kabi shoirlar ham o'z ovozi mustahkamladi.

Asosiy qism.

90-yillar she'riyatidagi asosiy g'oyaviy yo'nalishlar

1990-yillar o'zbek she'riyatida asosiy g'oyaviy yo'nalishlar milliy istiqlol g'oyasi, tarixiy adolat, ozodlik, ma'naviy yangilanish va insoniy qadriyatlar atrofida shakllandi. Bu davrga xos bo'lgan she'riy asarlarda xalqning mustaqillik sari intilishi, milliy o'zlikni anglash jarayoni, ma'naviy uyg'onish ruhi markaziy mavzulardan biri bo'lib xizmat qildi.

1. Mustaqillik g'oyasi

Shoirlar mustaqillikni tarixiy haqiqat sifatida qabul qilibgina qolmay, uni ma'naviy qadriyat sifatida kuyladilar. Erkinlikka intilish, ozod yurt orzusi va istiqlolni asrab-avaylash g'oyalari she'riyatda chuqur badiiy ifodasini topdi. Ayniqsa, Abdulla Oripovning "O'zbekim" she'ri, Muhammad Yusufning "Ulug'imsan, Vatanim!" kabi asarlari bu davr ruhini yaqqol aks ettiradi.

2. Tarixiy xotira va milliy uyg'onish

Sovet mafkurasi yillarida taqiqlangan, unutilgan tarixiy mavzular endi ochiq ifodalanadigan bo'ldi. Shoirlar Temuriylar davri, jadidlar harakati, mustamlakachilik yillari haqida yozishar, xalq qalbida tarixiy xotirani tiklashga intildilar. Bu esa she'riyatda g'oyaviy chuqurlik, badiiy dalillilikni kuchaytirdi.

3. Ma'naviy va ruhiy poklanish

90-yillar she'riyatida inson ruhiyati, ma'naviy izlanishlar, imon, sabr, tavba kabi tushunchalar alohida e'tibor bilan kuylangan. Rauf Parfi ijodida ayniqsa falsafiy yondashuv kuchayib, odam va Xudoning munosabati, vaqt va abadiyat, hayot va o'lim mavzulari ko'tarildi.

4. Yangi davr odami va ijtimoiy muammolar

Ba'zi shoirlar esa 90-yillarda yuzaga kelgan ijtimoiy-iqtisodiy muammolar, xalqning og'ir turmush sharoiti, adolatsizlik, korrupsiya, yangi tuzumdagi ziddiyatlarni tasvirlashga urinadi. Bunday she'rlar tanqidiy ohangda bo'lib, xalqning dardi va isyonini ifodalaydi.

5. Milliy g'urur va o'zlikni anglash

Ko'plab shoirlar o'z she'rlarida o'zbek xalqining boy tarixi, qadimiy madaniyati, tilining go'zalligi, ona yurtining betakror tabiati haqida yozdilar. Bu orqali ular xalqda milliy g'urur va o'zlik tuyg'usini mustahkamlashga intildilar.

90-Yillar O'zbek she'riyatining badiiy-estetik xususiyatlari

1990-yillar o'zbek she'riyatida g'oyaviy mazmunning chuqurlashuvi bilan birga, badiiy-estetik ifoda vositalarida ham sezilarli o'zgarishlar yuz berdi. She'r tili yanada yuksaklashdi, obraz va ramzlar tizimi boyidi, individual stilistik izlanishlar avj oldi. Bu davr ijodkorlarining ko'pchiligi milliy poetik tafakkurni zamonaviy ifoda shakllari bilan uyg'unlashtira oldi.

1. Til va poetik uslub

Shoirlar adabiy tilga o'ziga xos mahorat bilan yondashdilar. Nutqdagi soddalik, obrazli iboralar, xalqona ohang, poetik inversiyalar, qadimiy so'zlar va arabcha-forscha istilohlarning qayta jonlanishi — bularning barchasi she'r tilini badiiy jihatdan yuksaltirdi. Ayniqsa, Erkin Vohidov va Rauf Parfi she'riyatida falsafiy ifoda va til musiqasi uyg'unlashgani seziladi.

2. Obraz va ramzlar tizimi

Ramzlar, obrazlar 90-yillar she'riyatining ajralmas qismi bo'lib, ular orqali milliy tarix, madaniyat va inson ruhiyati yuksak badiiylilikda aks etadi²⁴⁹. Har bir shoir o'ziga xos ramz tizimini yaratdi²⁵⁰.

Bu davr she'riyatida obrazlar ko'lamini kengaytdi. Yurt, ona, tuproq, ko'hna shaharlar, tarixiy siymolar timsolida she'riyatda xalq ruhining aks-sadosi eshitildi. Muhammad Yusuf she'rlarida "Ona", "Vatan", "Ko'z yoshi" kabi obrazlar orqali xalq dardi ifodalangan. Rauf Parfida esa "Sukut", "To'fon", "Ko'hna qal'a" singari ramziy obrazlar jamiyatdagi ichki ziddiyatlarni tasvirlaydi.

3. Falsafiylik va ruhiy chuqurlik

90-yillar she'riyati oddiy tasvirga emas, balki falsafiy mazmunga, ongiy chuqurlikka intildi. Shoirlar zamon, inson, umr, haqiqat va vaqt tushunchalarini poetik tafakkur vositasida tahlil qilishdi. Bu jihatdan Shavkat Rahmon va Usmon Azimning she'riyati alohida o'rganishga loyiq.

²⁴⁹ Vohidov E. Tong nafasi. Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot, 1991.

²⁵⁰ Parfi R. Tashrif. Toshkent: Adabiyot va san'at, 1995.

4. Qofiya va ritm yangilanishi

Shoirlar an'anaviy aruz va barmoq tizimlarini zamonaviy g'oyalar bilan uyg'unlashtirdi. Erkin vazn, ichki ohangdorlik, she'rning musiqiyliги ustuvor ahamiyat kasb etdi. Ba'zi she'rlar esa mutlaqo qofiyasiz yozilgan bo'lib, erkin fikrning tabiiy ifodasi sifatida qabul qilindi.

5. She'r janrining yangilanishi

Ushbu davrda she'rning shakli va janri ham yangilandi. An'anaviy g'azal, ruboiy, qit'a bilan birga, zamonaviy lirik poema, falsafiy dramatik she'r, publitsistik lirikalar ko'paydi. Shoirlar yangi mavzularni yangi shakllarda ifodalashga harakat qildilar.

Erkin Vohidov, Rauf Parfi va Muhammad Yusuf ijodida badiiy-estetik tamoyillar.

Erkin Vohidov ijodida an'anaviylik bilan zamonaviylik uyg'unligi kuzatiladi²⁵¹. U aruz vaznidan voz kechmay, zamonaviy mazmun va falsafiy g'oyalarni uyg'unlashtiradi²⁵². Rauf Parfi she'riyatida esa falsafiy qatlam va ramziylik muhim o'rin tutadi²⁵³. Muhammad Yusuf ijodida esa samimiyat, halollik va xalqona obrazlar badiiy-estetik mezon sifatida namoyon bo'ladi²⁵⁴.

1990-yillar o'zbek she'riyatida o'ziga xos uslub, g'oya va estetik mezonlar bilan ajralib turgan shoirlar orasida Erkin Vohidov, Rauf Parfi va Muhammad Yusuf alohida o'rin egallaydi. Ularning har biri mustaqillik davri ruhini o'zicha, o'z poetik olami orqali aks ettirdi. Ularning she'rlari nafaqat davr talqinini, balki milliy ong, badiiy tafakkur va estetik didning yangi bosqichini belgilab berdi.

Erkin Vohidov: An'anaviylik va zamonaviylik uyg'unligi

Erkin Vohidov ijodida badiiy-estetik tamoyillar an'anaviy o'zbek she'riyati bilan zamonaviy fikr uyg'unligida namoyon bo'ladi. U aruz vazni, xalqona obrazlar va falsafiy g'oyalarni uyg'unlashtirgan holda, istiqlool davri g'ururi va mas'uliyatini ifoda etadi. Shoirning "O'zbekim" she'ri o'zbek xalqining o'zlikka qaytishi, tarixiy ildizlarini anglash yo'lidagi ruhiy uyg'unish ramzi bo'lib xizmat qiladi.

"Turkiston elining sarchashmasidan,
Tarixing — shon-sharaf, o'zing — afsonam..."

Bu kabi satrlar orqali shoir milliy o'zlik, xalq ruhi va ona tilining ulug'ligini badiiy yuksaklikda ifoda etadi.

Rauf Parfi: Falsafa va ramziylikka boy poetik makon

Rauf Parfi ijodida she'riyat — bu dard, bu izzat, bu haqiqatni aytish vositasi. Uning she'rlarida ramziylik kuchli, falsafiy qatlam chuqur. Shoir jamiyatdagi ziddiyatlarni, inson ruhining chigal holatlarini obrazlar va timsollar orqali ko'rsatadi.

Uning "Sukut" she'ri faqat so'zsiz dard emas, balki butun bir xalqning ichki faryodidir:

²⁵¹ Yusuf M. Ulug'imsan, Vatanim!. Toshkent: Sharq, 1998.

²⁵² Po'latov A. O'zbek lirikasi va yangi uslub. Toshkent: Fan, 2010.

²⁵³ Parfi R. Tashrif. — Toshkent: Adabiyot va san'at, 1995. — B. 9.

²⁵⁴ Vohidov E. Tong nafasi, 1991. — B. 17.

“...Men sukutda aytganimni
Ko‘p so‘zlovchi ayta olmaydi...”

Rauf Parfi she‘riyatida Vatan, xalq, zamon, dard va haqiqat ramziy, estetik tilda mujassam bo‘ladi. U poetik eksperimentlarga boy uslubda, estetik izlanishlar bilan xalq ruhiyatini ifodalaydi.

Muhammad Yusuf: Halollik, samimiyat va xalqona obrazlar

Muhammad Yusuf ijodi 90-yillar she‘riyatida halollik va samimiyat mezonini belgiladi. Uning she‘rlari xalq qalbidan joy oldi. Shoirning obrazlari hayotdan olingan, tili sodda, ammo mazmuni teran. Ayniqsa, “Ulug‘imsan, Vatanim!” kabi she‘rlarida milliy iftixor, erkinlik g‘oyasi oddiy xalqona so‘zlar orqali yuksak badiiylik bilan ifodalangan:

“Ulug‘imsan, Vatanim,
Bag‘ringda osmonim bor...”

Muhammad Yusuf ijodida xalq dardi, ona yurti, e‘tiqod va mehr-muhabbat bir butun holda estetik poetik tilda mujassam bo‘ladi. U xalq she‘riyatini yangi bosqichga olib chiqdi.

Til va uslub xususiyatlari

Til jihatidan, 90-yillar she‘riyati an‘anaviy o‘zbek tili asosida, zamonaviy uslub elementlari bilan boyitildi²⁵⁵. Metafora, epitet va boshqa badiiy vositalardan keng foydalanildi²⁵⁶. Shoirilar o‘z fikrlarini ifodalashda yangi poetik shakllarni izlashdi²⁵⁷.

She‘riyatda milliy ruh va mustaqillik tuyg‘usi

Mustaqillik davrining she‘riyatda ifodalanishi milliy ruhning yangilanishi, o‘zlikni anglash va tarixiy xotirani saqlash shaklida yuzaga chiqdi²⁵⁸. Shoirilar o‘z vataniga muhabbat va e‘tiqodni badiiy-estetik vositalar bilan ifoda etdi²⁵⁹.

Xulosa

1990-yillar o‘zbek she‘riyati milliy madaniyat va adabiyotda yangi bosqich bo‘lib, u zamonaviylik va an‘anaviylikni uyg‘unlashtirdi²⁶⁰. Bu davrda she‘riyatda badiiy-estetik xususiyatlar yuksaldi, xalq ruhiyati va milliy o‘zlik yangi yuksakliklarga ko‘tarildi²⁶¹.

1990-yillar o‘zbek she‘riyati o‘z taraqqiyotining yangi bosqichiga ko‘tarilgan davr bo‘lib, unda milliy ruh, mustaqillik tuyg‘usi, tarixiy xotira va zamon bilan yuzma-yuz qolgan ijodkorning ichki kechinmalari poetik ifodada o‘z aksini topdi. Bu davrda til, uslub, obraz va mazmun jihatidan katta yuksalish kuzatildi. Ayniqsa, Erkin Vohidov, Rauf Parfi va Muhammad Yusuf singari shoirlarning ijodi orqali badiiy-estetik qarashlarning boyligi, xalq bilan

²⁵⁵ Po‘latov A. O‘zbek lirikasi va yangi uslub. — Toshkent: Fan, 2010. — B. 34.

²⁵⁶ Parfi R. Tashrif. — Toshkent: Adabiyot va san‘at, 1995. — B. 9.

²⁵⁷ Xuddi o‘sha joy. — B. 21.

²⁵⁸ Parfi R., 1995. — B. 22.

²⁵⁹ Karimov I.A., 2006. — B. 27.

²⁶⁰ Normurodov A., 2004. — B. 92.

²⁶¹ Xuddi o‘sha joy. — B. 21.

bog'liqligi va ichki falsafiy chuqurligi yaqqol namoyon bo'ldi. Ularning she'riyati mustaqillik davrining ruhiy-ma'naviy ko'zgusiga aylandi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Vohidov E. Tong nafasi. — Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot, 1991.
2. Parfi R. Tashrif. — Toshkent: Adabiyot va san'at, 1995.
3. Yusuf M. Ulug'imsan, Vatanim!. — Toshkent: Sharq, 1998.
4. Yo'ldoshev M. O'zbek she'riyati: yangi bosqich izlanishlari. — Toshkent: Fan, 2001.
5. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat — yengilmas kuch. — Toshkent: Ma'naviyat, 2006.
6. Normurodov A. She'riyat va zamon. — Toshkent: Yozuvchi, 2004.
7. Po'latov A. O'zbek lirikasi va yangi uslub. — Toshkent: Fan, 2010.
8. Internet manbalari: www.ziyouz.uz, www.kitobxon.com.

ZAMONAVIY O'ZBEK BOLALAR ADABIYOTIDA QAHRAMON OBRAZINING SHAKLLANISHI

Mo'minova Shohida Toshtemir qizi

*Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti
tadqiqotchisi
uzbektili@mail.ru*

Annotatsiya. Ushbu maqolada zamonaviy o'zbek bolalar adabiyotida qahramon obrazining shakllanishi tahlil qilinadi. Asosiy e'tibor Dilshod Rajab va Anvar Obidjon ijodiga qaratilib, ularning bolalar qahramonlarini yaratishdagi badiiy va pedagogik yondashuvlari o'rganiladi. Maqolada qahramonlarning ruhiy kechinmalari, ramziy tasvirlari va tarbiyaviy ahamiyati yoritiladi.

Kalit so'zlar: zamonaviy bolalar adabiyoti, qahramon obraz, Dilshod Rajab, Anvar Obidjon, tarbiyaviy-ma'naviy maqsad, badiiy yondashuv, ramziy tasvirlar.

Kirish

Bugungi globallashuv jarayonida har bir xalq o'z milliy qadriyatlari, tarixiy merosi va ma'naviy boyliklarini asrash va keyingi avlodga yetkazish masalasiga alohida e'tibor qaratmoqda. Bu borada bolalar adabiyoti alohida o'rin tutadi. Zero, bolalar uchun yozilgan asarlar nafaqat estetik tarbiya, balki ijtimoiy, axloqiy va ma'naviy kamolot uchun ham mustahkam poydevor vazifasini bajaradi.

Zamonaviy o'zbek bolalar adabiyoti ana shunday mas'uliyatli vazifani zimmasiga olgan adabiy yo'nalishlardan biridir. Ayniqsa, bolalar ongida ideal qahramon obrazini yaratish, ular orqali ezgulik, vatanparvarlik, mehnatsevarlik kabi fazilatlarni singdirish – zamonaviy adiblarning ijodiy yondashuvi va mahoratini talab qiladi.

Bu maqolada zamonaviy o'zbek bolalar adabiyotida, xususan, taniqli ijodkorlar – Dilshod Rajab va Anvar Obidjonning asarlari asosida qahramon obrazining shakllanishi tahlil qilinadi. Asosiy e'tibor – qahramonlarning ruhiy

<i>Gulnoza Juraeva Axmatovna. O'ZBEK BOLALAR ADABIYOTIDA YANGILANISH EHTIYOJI</i>	977
<i>HAYTALIYEVA NIGORA. 90-YILLAR O'ZBEK SHE'RIYATINING BADIY-ESTETIK XUSUSIYATLARI</i>	985
<i>Mo'minova Shohida Toshtemir qizi. ZAMONAVIY O'ZBEK BOLALAR ADABIYOTIDA QAHRAMON OBRAZINING SHAKLLANISHI</i>	990
<i>Yulduz Mustafayeva Nortoji qizi. "SHAMOLNI TUTIB BO'LMAYDI" HIKOYASIDA QAHRAMONLAR RUHIYATI TASVIRIDA DETAL VA ISMLAR POETIKASI</i>	995
<i>Shamshimetov Timur Tashtemirovich. TALABALAR O'RTASIDA HUQUQBUZARLIKNI OLDINI OLISHNING INNOVATSION USULLARI</i>	1002
<i>Nurmuradova Dilovar Baxodirovna. ABDURASHID NURMURODOV ROMANLARIDA URUSHNING BADIY TALQINI VA INSONIY FOJIALAR</i>	1008

